

Izhaja enkrat na mesec.

CENA: za vse leto 25 Din.
za pol leta 12.50 Din.

Posamezna številka 2 Din.

Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo:
Ljubljana, Komenskega ul. 12.

JUGOSLOVANSKI OBRTNIK

Izhaja enkrat na mesec.

Cene inseratom:

Pri enkratni objavi

1/1 str. 240 D, 1/2 str. 120 D,
1/4 str. 60 D, 1/6 str. 40 D,
1/12 str. 20 D.

GLASILO „JUGOSL. TRGOVSKE-OBRTNE ZVEZE“ V LJUBLJANI.

Volitve v zbornico za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

V nekaj mesecih se vrše volitve v to velevažno institucijo. Vsled tega prinašamo v naslednjem izvleček iz najnovejših ministrskih uredbe za to zbornico, ki velja predvsem za volilne priprave in volitve. Ministrska uredba z dne 23. febr. t. l. določa predvsem, da se dosedanja trgovsko-obrtniška zbornica v Ljubljani izpreminja v zbornico za trgovino, obrt in industrijo. Delokrog te zbornice obsega celokupno Slovenijo. Zbornica sestoji iz 48 članov in je razdeljena na 3 odseke in to v trgovski, obrtni in industrijski. Vsak odsek ima 16 članov, od katerih morajo imeti 4 svoje bivališče na sedežu zbornice, nadaljnih 4 v območju ljubljanske oblasti, ostalih 8 pa v območju mariborske oblasti.

Obrtni odsek obsega: 1. Vse produktivne obrte razen onih podjetij, ki so sodno registrirana in imajo značaj tvorniškega obrata.

2. Podjetja gostilniških, krčmarskih, kavarniških in ostalih obrtov za točenje alkoholnih pijač in tudi podjetja za prenočevanje potnikov.

3. Obrtna podjetja, ki prevzamejo obdelavo in predelavo premičnih stvari za druge, če niso sodno registrirana.

4. Pridobitne in gospodarske zadruge, ki vrše eno izmed zgoraj navedenih podjetij (produktivne zadruge) ali ki imajo po pravih namen, pospeševati obrtno gospodarstvo (delavne, skladiščne in sirovinske zadruge).

5. Razna druga podjetja, ki niso uvrščena v druge odseke, zlasti gradbene obrti, izvoške, prevoznike po suhem in po vodi in postrežke.

Trgovski odsek obsega: Blagovno trgovino, lekarniške obrti, pridobitne gospodarske zadruge in družbe, denarna, kreditna in bančna podjetja, zavarovalna podjetja, hranilnice vseh vrst, gospodarske in pridobitne zadruge (kreditne zadruge) in prometna podjetja.

Industrijski odsek obsega: Podjetja produktivnih obrtov, podjetja za obdelavo in predelavo premičnih stvari, v kolikor niso samo rokodelski obrti, sodno registrirana gradbena podjetja, rudnike, plavže in delniške družbe.

Volilne kategorije.

Volilci vsakega odseka se dele po občini ali posebni pridobitni na 4 kategorije. Vsaka kategorija ima 4 člane in 4 namestnike. Pri obrtnem odseku je treba plačevati na leto pridobnine za glasovalno pravico v prvi kategoriji 70 Din, v drugi od 70 do 35 Din, v tretji od 35 do 15 Din, v četrti manj kot 15 Din.

V trgovinskem odseku so te razmejitev 500 Din, 75 Din in 25 Din, v industrijskem pa 6000 Din, 400 Din, 150 Din.

Volilna pravica.

Volijo lahko moški in ženske, ki vodijo v zborničnem okrožju kako trgovsko, obrtno ali pa industrijsko podjetje, bodisi samostojno, bodisi kot javni družabniki. Pravne osebe izvršujejo volilno pravico po pooblaščenih.

Izvoljeni pa morejo biti le tisti moški člani trgovskega, obrtnega in industrijskega stanu, ki so naši državljani, 30 let stari in imajo najmanj že 2 leti aktivno volilno pravico.

Izvrševanje volilne pravice.

Volitve se vrše po odsekih in volilnih kategorijah. Kdor ima volilno pravico v večih odsekih ali več kategorijah, jo mora izvrševati samo v enem odseku in le v eni kategoriji.

Vsaka volilna kategorija voli sama zase število pravih članov in namestnikov, ki ji pripada. Pravi zbornični člani se volijo neposredno in tajno za dobo 6 let. Vsake 3 leta pa izstopi polovica članov, ki se nadomestijo z novimi volitvami. Dopolnilne volitve se vrše tudi, če se tekom volilne dobe izprazni več kakor ena tretjina mest pravih članov pri kakem odseku. Volitve odreja minister za trgovino in industrijo, volilne stroške pa trpi zbornica.

Volilna komisija.

Volilno komisijo sestavi minister za trgovino in industrijo in sestoji iz predsednika, ki ga postavi minister, iz 1 predstavnika ljubljanske občine, ki ga izvoli ljubljanski občinski svet, iz 6 članov izmed trgovcev, obrtnikov in industrijcev. Poleg teh 6 članov izvoli zbornica za trgovino, obrt in industrijo še 3 namestnike in zapisnikarje.

Komisija posluje v prostorih zbornice in se imenuje »Volilna komisija zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani«. Razpis volitev in imena članov volilne komisije se objavijo v »Uradnem listu«.

Volilni imeniki.

Volilna komisija sestavi na podlagi zborničnih registrov in drugih pripomočkov volilne imenike po posameznih volilnih kategorijah. Poleg imena, poklica in stanovanjskega volilnega upravičenca v volilnem imeniku mora biti označena na imeniku tudi višina davka, ki daje glasovalno pravico v gotovi kategoriji.

Volilni imeniki so razgrnjeni 14 dni. Za vlaganje ugovorov proti volilnim imenikom je določen čas 14 dni po zadnjem dnevu razgrnitve. Volilne imenike imajo vsi davčni uradi.

Razgrnitev volilnih imenikov se javno razglasi. Ugovarja lahko volilnim imenikom vsak, ki je vpisan v volilnem imeniku. Vsi ugovori se morajo rešiti tekom 7 dni, istotako jih lahko vsak prepiše.

Glasovnice.

Ko so volilni imeniki zaključeni, izda komisija za vsakega volilca izkaznico in glasovnico. Izkaznica obsega tekočo številko volilnega imenika, volilčevo ime, poklic, stanovanjske in odsek ter kategorijo, za katero velja.

Ko se volilec pošlje glasovnice, se jim obenem pošlje tudi potrebna določila glede časa volitev. Glasovnice se razpošljejo najkasneje 14 dni pred začetkom glasovanja. Vse zadevne pošiljke so poštnine proste. Glasovnice morajo biti žigosane z uradnim žigom in morajo imeti označbo, za kateri odsek in kategorijo veljajo.

Volilno opravilo.

Voli se ali osebno ali se pa lahko pošlje glasovnica po pošti v kuverti. Kdor pošlje glasovnico po pošti, mora obenem poslati tudi izkaznico. V vsakem pismu sme biti le po 1 glasovnica in izkaznica. Kdor voli osebno, se mora legitimirati z izkaznico.

Glasovnica mora vsebovati kandidatovo ime, priimek, poklic in bivališče. Drugih zapisov na glasovnicah ne sme biti.

Izvoljeni so tisti kandidati, ki dobe relativno večino glasov. Uspeh volitev in imena izvoljenih članov in namestnikov objavi uradoma predsednik volilne komisije. Izvoljeni člani morajo v 14 dneh izjaviti ali sprejmejo mandat.

Ustroj zbornice.

Novoizvoljena zbornica voli izmed sebe predsednika in 3 podpredsednike. Predsednik in vsaj 1 podpredsednik morata bivati v Ljubljani. Podpredsedniki so obenem načelniki oddelkov. Natančen delokrog zborničnega poslovanja določa poslovnik, ki naj ga zbornica čimprej sestavi.

Zbornica sklepa veljavno, če je prisotna vsaj absolutna večina. Zbornica voli, lahko izmed sebe za posamezne panoge poslovanja odbore.

Po ministrski uredbi z dne 23. febr. 1926 bi se morale vršiti volitve v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo najkasneje v 4 mesecih po objavi v Službenih novinah t. j. do 22. julija t. l. V naši državi je običaj, da se nobena stvar ne izvrši pravočasno, četudi ni nikake ovire za izvršitev. Morda bomo pri volitvah za to zbornico doživeli izjemo in že v nekaj mesecih dobili priliko voliti.

A. K.

Pravilnost občnega zbora obrtnih zadrug v Ljubljani.

Vsaka obrtna zadruga (gremij) ustanovljena v smislu določil obrtnega reda ima zadrugne funkcionarje, ki so pooblašteni voditi in vplivati na zadrugno poslovanje. Ti funkcionarji so:

- a) občni zbor,
- b) zadrugno (gremijalno) načelstvo in načelnik,
- c) razsodišče,
- d) pregledovalci računov in
- e) zadrugni zaupniki.

Kot nadzorstvo nad celim zadrugnim delovanjem pa funkcionira obrtno oblastvo, katero spada k javni politični upravi.

Glavni zadrugni (gremijalni) funkcionar je brezdvomno občni zbor kot vrhovna instanca vsake zadruge. Radi tega pripadajo njemu tudi najvišje pravice in dolžnosti, iz njegove kompetence (pristojnosti, moči) izvira vsa moč ostalih zadrugnih funkcionarjev. Zadrugno načelstvo ima sicer svoj delokrog določen po zadrugnih pravilih in predpisih (določilih) obrtnega reda; vendar je načelstvo v glavnem nekaj eksekutivni organ zadruge, je nosilec ter izvrševatelj njene moči in volje. Načelstvo kakor tudi ostali funkcionarji so odgovorni za svoje delovanje le občnemu zboru, v kolikor ni njih delovanje protizakonito, za kar seveda odgovarjajo predvsem svojemu nadzorstvu t. j. obrtnemu oblastvu (sreskemu poglavarstvu, mestnemu magistratu). Obrtno oblastvo ima nad zadrugnim načelstvom odnosno njegovim namestnikom kazensko pravico, sme mu nalogati redovne globe. Sme celo delovanje načelstva začasno ustaviti ter odrediti razpis novih volitev načelstva. Prepri o notranjih zadrugnih zadevah pa spadajo izključno v kompetenco obrtnega oblastva. Prejalec bi zašli ako bi hoteli o tem razpravljati. Več mogoče v posebnem članku.

Namen članka je predvsem seznaniti obrtnike (trgovce) o pravilnem poslovanju zadrugnega občnega zbora, pravega zadrugnega funkcionarja.

Zadrugni občni zbor se mora vršiti vsako leto najmanj enkrat.

Da je občni zbor veljaven in njegovi sklepi za člane obvezni, je potrebno dvoje in sicer:

- a) občni zbor mora biti pravilno sklican in
- b) pravilno voden.

Sklicanje občnega zbora.

Občni zbor pravilno in redoma sklicuje zadrugni (gremijalni) načelnik. Ker je to zborovanje vseh članov, morajo biti vsi zadrugniki na občni zbor vabljeni. Ako je načelnik zadržan ter mu je fizično nemogoče izvrševati funkcije, tedaj ima namestnik pravico in dolžnost sklicati občni zbor. To velja praviloma.

Izjemoma pa sklicuje občni zbor nadzorstvo, t. j. obrtno oblastvo. To se zgodi: Prvikrat po ustanovitvi zadruge (gremija). Ko so pravila zadruge od velikega župana kot drugo instančnega obrtnega oblastva odobrena, dobi obenem obrtno oblastvo prve stopnje (sresko poglavarstvo, mestni magistrat) nalog, da skliče prvi občni zbor zadruge. Povabiti mora pismeno vsakega posameznega obrtnika, kateri je po odobrenih zadrugnih pravilih obvezan pristopiti kot član k zadrugi. Obrtno oblastvo določi dnevni red občnega zbora, ga otvori in po svojem uradniku vodi toliko časa, dokler občni zbor ne izvoli zadrugi načelnika. Drugič skliče obrtno oblastvo občni zbor v slučaju, da načelnik ali njegov namestnik ne more ali noče sklicati občnega zbora. Zgodi se to navadno tedaj, ako je obrtno oblastvo začasno ustavilo delovanje zadrugnega načelstva, razrešilo ga poslov njegove funkcije, obenem pa istočasno odredilo, kdo ima voditi začasno zadrugne posle in razpis volitev novih članov načelstva. Do intervencije odnosno sklicanja občnega zbora po obrtnem oblastvu pa pride tudi, kadar se zadrugni načelnik ali njegov namestnik vztrajno brani sklicati občni zbor, kadar je odbor sklicanje smatral za potrebno ali kadar je to zahtevala četrtina članov s pismeno vlogo na načelnika in z navedbo dnevnega reda. Utemeljitev po sklicanju v vlogi ni niti potrebna; zadostujejo podpisi četrtine članov.

Občni zbor mora biti sklican pismeno, in ker sestoji občni zbor iz vseh članov z glasovalno pravico, je naravno, da morajo biti tudi vsi člani pismeno vabljeni. Sklicanje občnega zbora z navadno objavo v časopisih ne zadostuje. Tak občni zbor ni pravilno sklican.

Ker se je vršil lansko leto ravno radi vprašanja pravilnosti sklicanja pri gremiju trgovcev v Ljubljani hrd boj, je potrebno, da o pravilnosti potrošimo še par besed. Bistvo, da je statutarčno in v smislu določil obrtnega reda predvidena osebna obvestitev vseh zadrugnih članov o sklicanju (vrstitvi) občnega zbora, leži pač v tem, da morajo člani o tem zvedeti, kako, kdaj in kje se zborovanje vrši. Tej zahtevi pa se ni ugodilo, ako se je na posamezne člane razposlalo vabilo pod napadnim naslovom, tako da se jim vabilo ni moglo dostaviti. Tega tudi prav nič ne izpreminja dejstvo, ako so člani sami zakrivali naznaniti pravi naslov, kajti dolžnost zadrugnega načelstva je, voditi točno evidenco zadrugnih članov, zlasti ker ima na razpolago tudi zakonita sredstva in sankcijo, da prisili svoje člane k redni prijavi. Poslužuje se zato lahko redovnih kazni. Na pomanjkljivost točnosti naslovov se torej načelstvo ne more sklicevati. Ako zna načelstvo poiskati zadrugnika ob času, ko je treba, da plača zadrugne doklade, se pač tudi spodobi, da ga osebno in pismeno povabi na občni zbor, kjer bo on te doklade tudi določal.

Obvestilo (vabilo) o občnem zboru je razposlato vsem osebam, ki izvršujejo v okolišju zadruge kak njen dodeljen obrt, tudi ako te osebe zadrugi formalno niso dodeljene bile; kajti tudi one so člani zadruge, ker je članstvo povzročeno (pridobljeno) že z nastopom obrta.

Nastane torej vprašanje: Ali je izvolitev načelstva na takem občnem zboru veljavna, k kateremu niso bili vabljeni samo nekateri člani zadruge. Iz § 119, a) odst. 1) in § 119, b) odst. 1) obrtnega reda se ne da izvajati, da bi tak občni zbor

izgubil kvaliteto (kakovost) pravne sposobnosti za izvršitev volitev, in da bi bile tako izvršene volitve protizakonite. Kako to?

Iz prvega odstavka § 119, a) sledi, da sestoji združni zbor iz vseh članov, ki imajo glasovalno pravico; § 119, b) 1. odst. pa določa, kako naj se pritegnejo vsi člani k zborovanju. S tem je zagotovljena vsakemu članu zakonito določena pravica, da sodeluje na občnem zboru, in da je k temu vabljen. Prekršitev tega pravnega določila pa nima sankcije v tej smeri, da bi vsaka opustitev vpoklica posameznih članov k zborovanju imela samoposebi za posledico razpravno in sklepčno nesposobnost dotičnega zborovanja.

Pravne posledice, ki sledijo iz opustitve zakonitega predpisa ne smejo segati dalje kakor učinkovite posledice. Tega pravnega naziranja se je držati tudi v tem slučaju.

Ali so na takem občnem zboru izvršene volitve protizakonite, torej neveljavne, to vprašanje je promatrati ne samo s stališča omejenega dejstva (da na občni zbor niso bili vsi povabljeni), pač pa tudi s stališča, v kakšni zvezi stoji to dejstvo in kakšen je njegov vpliv na izid volitev t. i. kakšna je bila volja združnikov, katera je prišla z izidom volitev do izraza. Ako je izid volitev brezdvomno izraz absolutne večine združnih članov, torej tudi onih, kateri na občni zbor niso bili vabljeni, tedaj je smatrati volitve za veljavne in se ne morejo smatrati za protizakonite. Vsaka nerednost pri volitvah ne sme dati nadzorstvenemu oblastvu povoda, da bi volilni izid razveljavilo in ga proglasilo ničevim; za potrebo intervencije nadzorstvenega oblastva bi dale povod edino nerednosti, ki bi v posameznem, konkretno danem položaju na izid volitev lahko zdatno vplivale.

Kjer pa se je na občnem zboru ugotovilo, da niso združniki dolžnostnega individualnega vabila, zlasti pa na občni zbor, kateri ima izvršiti volitve, prejel, je na vsak način potrebno, da manjšina to ugotovi najkasneje tekom volilnega postopka. Na ta način manjšina zavaruje dokaz in pravico pritožbe. Potrebno pa je to tudi od strani sklicateljev. Zgodi se temlažje na podlagi seznama članov in nedostavljenih vabil. Ugotovitev tega pa je za načelstvo odnosno sklicatelje dolžnost, opustitev ali zanemarjanje te dolžnosti tvori bistveno pomanjkljivost postopanja. Tako se glase razsodbe bivšega upravnega sodišča.

Kako je v tem slučaju s pritožbeno pravico posameznega združnika? Posamezni člani zadruga nimajo pravice izpodbijati pravilno napravljene sklepe večine, ker se njih pravica izčrpa z vdeležbo na združnem zborovanju in z odjavo svojega glasu. Pač pa ima vsak združnik, kateri se čuti s kakim sklepom ali dejanjem prizadetega, pravico, da iz svoje poslovanje oblastvenega nadzorstva; ne more pa zahtevati, da se oblastvena pravica vmešavanja ravna po vnaprej določeni smeri.

Združni člani smejo prisostvovati in se udeleževati združnega zborovanja samo osebno. Izključeno je, da bi se mogli dati zastopati, tako da niti mož svoje žene-obrtnice ne more zastopati.

Vabilo mora obsegati dnevni red, kateri mora navajati vse važnejše zadeve, o katerih bo občni zbor razpravljajal. Kar ni na dnevnem redu, ne more tvoriti predmeta za razpravo, radi tega se o tem tudi sklepati ne more. Ako namerava kateri član staviti kak samostojen predlog na občnem zboru in hoče, da se bi o njem gotovo razpravljalo in glasovalo, napravi najbolje, da predlog pravočasno sporoči načelstvu ter zahteva, da se ga postavi na dnevni red občnega zbora.

Vabilo mora navajati čas in kraj zborovanja.

Vršitev zborovanja mora načelstvo naznaniti vsaj 3 dni poprej obrtnemu oblastvu in obrtnemu komisariju, ki je določen za nadziranje, da se poslovanje zadruga vrši po zakonitih predpisih in pravilih. Kot združni komisar funkcijonira za to določeni uradnik oddelka za trgovino, obrt in industrijo pri oblastnem velikem županu v Ljubljani odnosno v Mariboru.

Rok treh dni pa velja tudi za vabiljenje združnih članov, ako ni to v združnih pravilih določeno drugače.

Eno važno opozorilo mora biti razvidno na vabilu, in sicer pouk o sklepčnosti občnega zbora. Kdaj je občni zbor sklepčen določajo združna pravila. To je različno; obrtni red prepušča to odločitvi ustanovnega občnega zbora. Vsak združnik mora poznati pravila. Občni zbor pa ima kakovost sklepčnosti ob vsakem številu navzočih združnih članov po preteku ene čakalne ure pod sledečimi pogoji:

1. Ako ta način sklepčnosti dovoljujejo pravila;
2. ako občni zbor ni bil sklepčen ob napovedanem času in
3. ako se je vabljene člane na ta način sklepčnosti v vabilu izrecno opozorilo.

Pravila, ki predvidevajo tako možnost sklepčnosti, odgovarjajo potrebam združne uprave in pomenjajo za zadrugo prihranek na času in stroških.

Vodstvo občnega zbora.

V smislu § 119, a) odst. 5 predseduje zborovanju in ga vodi načelnik ali njegov namestnik. Ako bi bil kdo teh torej zadržan, da ne bi mogel prisostvovati zborovanju, bi moralo izostati.

Ugotovitev sklepčnosti in drugih formalnosti ni predpisana v toliko, da bi bila veljavnost napravljeneh sklepov pogojno na ta formalni akt vezana. Vsled opustitve teh formalnosti ne nastopi protizakonitost veljavnosti občnega zbora ali njegovih sklepov. Ako pa kdo navzočih članov izpolnitve teh formalnosti zahteva, se morajo takoj izvršiti. Varstvo proti resnični ali domnevni kršitvi združnih statinov (pravil) more nuditi nadzorstveno oblastvo edino onemu, kateri brez odloga ugovarja vodstvu občnega zbora in predlaga, da se odstrani vse, kar nasprotuje združnim pravilom. S tem pride njegova zahteva na zapisnik in se na ta način zgotovi njena nadaljna pravilna rešitev. Kjer manjka taka ugotovitev, in če ni drugače mogoče dokazati, da je bil stavljen predlog v navedenih smernicah, manjka vsaka možnost nadzorstvenemu oblastvu, da bi moglo kaj ukreniti proti sklepom zborovanja. Ako zborovanju prisostvuje oblastveni združni komisar, je pač njegova dolžnost, da nadzoruje pravilnost ter preizkusi sklepčnost zborovanja. V praksi pa se to le malokdaj dogodi, razen ako se kje komisarjeva intervencija pokaže vsled danih razmer kot potrebna.

Glede načina razpravljanja veljajo pri zborovanjih splošno običajna parlamentarna pravila, ker zato ni specialnih predpisov.

Red in mir vzdržuje voditelj zbora. On ima disciplinarno moč. Proti navadnim nemirnim lahko uporabi navzoči zastopnik nadzorstvenega oblastva določila policijske naredbe z dne 20. 4. 1854, drž. zak. št. 96; kot zadnje sredstvo preostane razpust zborovanja. Tega se posluži obrtni komisar tudi v slučaju, če nemiri zavzemajo take dimenzije, da je onemogočeno pravilno in mirno razpravljanje.

(Nadaljevanje sledi.)

Dr. Val. Rožič:

Stavbna mehanika.

(Spisal inženjer Rudolf Škof, profesor na Tehniški srednji šoli v Ljubljani.)

Inž. Škofova »Stavbna mehanika«, ki je izšla pred par meseci pod tem naslovom, bode marsikateremu stavbenemu, zidarskemu in tesarskemu mojstru kakor tudi pomočniku-kandidatu zelo dobro služila pri njegovem strokovnem poklicu, ako se hoče v svoji stroki malo bolj na globoko in široko teoretično-praktično poglobiti, kar je dandanes v dobi splošnega napredka nujno potrebno.

Slovenci imamo v splošnem zelo bogato leposlovno književnost (literaturo), toda na polju strokovne literature smo šele začetniki. Oranje in obdelava te strokovne ledine je tem težja in napornejša, ker je nas Slovencev po številu razmeroma malo in je zato izdajanje strokovnih knjig zdru-

ženo ne-le z velikim dolgotrajnim delom, ampak vsled malega števila naklade tudi z velikimi, ogromnimi stroški. In ravno radi tega tehtovitega denarnega vzroka - zadržka s tem večjim veseljem pozdravljamo rojstvo vsake take strokovne knjige, kajti brez dobrih strokovnih knjig je vsak večji napredek v obrtu in industriji sploh nemogoč.

Škofova »Stavbna mehanika« je spisana v prvi vrsti za dijake Tehniških srednjih šol in sicer kot nujno potreben pripomoček za predmet t. j. stavbno mehaniko, ki dela kandidatom mature največ težkoč in težav. Toda pisatelj te knjige, ki kot oblastveno avtoriziran in koncesijoniran praktični inženjer stoji v tesni zvezi z vsakdanjo prakso v gradbeni stroki, je obdelal težko snov na podlagi praktičnih izkušenj, torej ne samo za šolo, marveč direktno za vsakdanjo prakso in potrebo.

Gola teorija je v tej knjigi skržena na najmanjši obseg in obdelana tako naravno in poljudno znanstveno ter previdno, da je lahko umljiva vsakemu, ki ima le osnovne pojme v algebri in geometriji. Številne naloge in primeri so razvrščeni grafično in analitično na 132 listih, ki s 16 tabelami v posebni mapi tvorijo drugi bistveni del cele knjige. Vsa potrebna razlaga k slikam in nalogam je tiskana na 166 tiskanih straneh posebne vezane knjige.

Snov, predelana v Škofovi »Stavbni mehaniki«, obsega skoro vse možne (dane) slučaje, s katerimi ima zidar, tesar ali stavbenik vsak dan posla. Dasi sam nisem strokovnjak v tej stroki, vendar imam že šesto leto kot izpitni komisar-prisednik pri maturi na Tehniški srednji šoli vsako leto priliko poslušati in se osebno prepričavati o razsežni vsebini stavbene mehanike in njenem pomenu za stavbarstvo. Zato sem tudi Škofovo »Stavbno mehaniko« proučil iz strokovnega in jezikovnega stališča.

Inž. Škof je obširno in pregledno obdelal teorijo vsakovrstnih nosilcev. Teorijo je izpopolnil s statičnimi računi v obliki, kakor se to vrši v praksi. Istotako pojasnjuje s primeri različnih sohi računanje centrično in ekscentrično obremenjenih konstrukcij. — Za zidarje-mojstre važna poglavja kakor oporne stene, tovarniški dimnik, oboki, so istotako obdelana temeljito kakor predalčne konstrukcije, zmožnični nosilci, vešala, razpone, ki so predvsem važna za tesarske mojstre.

Poglavje o premični obremenitvi zaključuje to obširno delo, ki je z velikim trudom, vstrajnostjo, marljivostjo ter telesno, gmotno in duševno požrtvovalnostjo sestavljeno. Jezik je lep, gladko tekoč in lahko umljiv. Nekaterih jezikovnih izrazov se bom na drugem mestu dotaknil. — Knjiga, ki je plod večletnega dela in zbiranja, je izšla samo v 500 izvodih in je vsled dragega tiska in radi velikega števila slik na videz razmeroma draga, toda v primeru z drugimi knjigami in njih snovjo še vendar poceni. Inž. Škofova »Stavbna mehanika« velja z mapo slik in tabel 305 Din in se naroča naravnost pri pisatelju ali pa v Jugoslovanski knjigarni. Vsem zidarškim in tesarskim pomočnikom-kandidatom in mojstrom kakor stavbenikom sploh Škofovo »Stavbno mehaniko« prav toplo priporočamo, ker jim bo dobro služila pri njihovi vsakdanji praktični voprabi. — Inž. Škofu pa čestitamo na njegovem lepo uspelem delu in smo mu hvaležni, ker je s tem zelo mnogo pripomogel k razvoju in napredku stavbene obrti.

Vesel pojav.

(Konec.)

S preobratom so prišla suha leta v gospodarstvo in vsepovsod se govori o gospodarski krizi. Vsak prehod in vsaka preorientacija je težka in zahteva svojih žrtev. Tudi pri nas živo občutimo pezo gospodarske krize. Industrija preživlja težke čase in mnogokatero podjetje se dobesedno bori za obstanek. Trgovcu huda prede, v kupčiji je mrtvilo, velike so

izgube in plačila, ki prihajajo z veliko zamudo. Obrtniki se pravici tožijo v redkem zaslužku in slabih delavnih prilikah. Delojemalci s težavo dobivajo službe in je vesel, kdor je danes pod varno streho starega gospodarja. Brezdvomno živimo v težkih časih in smo sredi krize, o kateri pa pravijo tudi gospodarski veljaki, da je pri nas kriza, ki nas vede do gospodarskega ozdravljenja. Smemo imeti trdno prepričanje, da zmaga naš organizem tudi to kritično dobo, ker je v jedru zdrav in ker je osnovna lastnost našega naroda pridnost, varčnost in požrtvovalnost. Te lastnosti se dele v zaklad v živem narodu, ki je zdrav in svež ter ima zadosti vztrajnosti in trdne volje.

Sredi teh slabih časov je vesel in bodreč pojav, da je osobito v našem obrtniškem stanju na najrazličnejših krajih naše domačije bila zadnja leta cela vrsta razstav in prireditvev, ki kažejo, da prevladuje življenski optimizem in volja do ustvarjajočega dela. Te prireditve kažejo živalno stremljenje našega delavnega ljudstva navzgor. Njih krona pa je Ljubljanski velesejem, ki bo letos že v šestič otvorjen v naši beli Ljubljani. Lanski velesejem nam je dokazal, da je njegova marljiva uprava znala navzlic vsem težavam pripraviti lepo, bogato in pestro razstavo, katere je bil vsakdo od nas vesel ter je kot Slovenec in Jugoslovian ponosen, da smo sredi gospodarskega mrtvila in sredi kritičnih prilik v gospodarstvu zmogli to lepo delo, ki je krona naših vsakoletnih gospodarskih prireditev. Pojavlja se včasih dvom ali je taka prireditev v Ljubljani še potrebna v obstoječih neprilikah. Ta dvom pa pri nas ni upravičen in je le prav, ako Slovenci vsako leto napravimo v svojem središču tako gospodarsko revijo, ki naj bo iz leta v leto še bolj izpopolnjena. Vsi moramo podpirati to pomembno prireditev, ki ima gotovo svojo posebno slovensko marko in smo nanjo ponosni, ker je naša, ker je plod našega truda in dela in naše skrbi ter smo si v naši lepi domovini pridobili z njo na tem polju prvenstvo.

Zato je dolžnost vsakega našega industrijca, obrtnika in trgovca, ki je stanovsko zaveden in mu je na srečo povzdiga našega narodnega gospodarstva in s tem tudi razmah njegovega lastnega podjetja, da se letošnjega velesejma udeleži.

Letošnji velesejem naj bo ne le vreden vrstnik naših prvih velekih sejmov, marveč, naj jih celo nadkrili, tako da bomo po zaključku res smeli reči: prišli smo naprej.

Novice za obrtnike.

Iz Tržiča. Kot zastopnik obrtne zveze v Tržiču v odbor nadaljevalne šole je imenovan z odlokom okrajnega glavarstva št. 3605/26 z dne 26. II. 1926 g. Andrej Markič, ključ. mojster v Tržiču in namestnik g. Vinko Zupan, mizarski mojster iz Tržiča.

Občni zbor ljubljanske borze se je vršil pretekli mesec. Iz posameznih poročil posifemamo, da se ta naša gospodarska institucija povoljno razvija kljub hudi gospodarski krizi, ki jo preživljamo zadnja leta.

Ljubljanski velesejem se vrši kakor smo že objavili v zadnji številki letos od 26. junija do 5. julija 1926. Velesejem obeta biti vsestransko zadovoljiv in je tudi čas zelo primeren ter bo gotovo privabil mnogo obiskovalcev, ki bodo združili poset velesejma s potovanjem v naša letovišča.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo je na svoji zadnji seji izvolila svojega predsednika v osebi g. Ivana Jelačina ml. Obenem je izvolila tudi volilno komisijo za letošnje volitve. Člani te komisije so gg. Ogrin, Schrey, Rebek, Jelačin ml. in Korošec; namestniki pa gg. Ložar, Šarabon in Lenarčič a zapisnikar g. Dr. Pretnar.

Državna obrtna banka. Beograjska obrtniška zbornica je izdelala pravilnik za to banko. O pomenu in vstroju te banke bomo prihodnjič poročali. Zaenkrat je zamišljena predvsem za Beograd in Srbijo.